

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Auditointien metasynteesi: Jatkuva oppiminen

Tarkastelussa 12 ammattikorkeakoulun
ja 4 yliopiston auditointiraportit
(3. auditointikierroksen puoliväli)

Kirsi Mustonen

28.10.2022

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Ammattikorkeakoulut (n = 12)

Vahvuudet

- Jatkuvan oppimisen kohderyhmien tunnistaminen ja toimintamuodot (6/12)
- Jatkuvan oppimisen kytkeminen korkeakoulun strategiaan (5/12)
- Jatkuvan oppimisen organisoiminen ja koordinointi (5/12)
- Ennakointitoiminta ja koulutustarjonnan suunnittelu (5/12)

Kehittämiskohteet

- Koulutustarpeiden systemaattinen kartoitus ja ennakointitiedon hyödyntäminen (8/12)
- Koulutustarjonnan sisällöllinen laajentaminen ja toimintamallien monipuolistaminen (8/12)
- Alumnitoiminnan hyödyntäminen koulutustarjonnan kehittämisessä (3/12)
- Opiskelijoiden tukeminen ja ohjauspalvelujen kehittäminen (3/12)
- Opiskelijapalautteen keruu ja hyödyntäminen (2/12)
- Koulutuksen kohdennettu markkinointi (2/12)

**Ammattikorkeakoulut:
vahvuudet**

Jatkuvan oppimisen kohderyhmien tunnistaminen ja toimintamuodot

Ammattikorkeakoulut ovat tunnistaneet jatkuvan oppimisen kohderyhmiä ja suunnitelleet niille koulutustarjontaa seuraavin toimintamuodoin:

- Ammattikorkeakoulun opetustarjontaa on täydennetty korkeakoulujen yhdessä toteuttamaa CampusOnline-mallia hyödyntäen. Tämä joustavoittaa ja rikastuttaa opiskelijan opintopolkua.
- Tutkintokoulutuksen opetussuunnitelmarakenteita on kehitetty siten, että jatkuvan oppimisen asiakkaat voivat hyödyntää osia tutkintokoulutuksesta omana täydennyskoulutuksenaan.
- Ammattikorkeakoulussa tarjotaan elinikäistä oppimista tukevia diplomikoulutuksia.
- Monimuotokoulutukset laajentavat jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia.
- Digipedagogiikan systemaattinen kehittäminen näkyy opintojen joustavuuden lisääntymisenä sekä avoimen ammattikorkeakoulun ja jatkuvan oppimisen tarjonnan lisääntymisenä.
- Alueellisen yritys yhteistyön rinnalla ammattikorkeakoulussa on lähdetty kehittämään jatkuvan oppimisen kansainvälistä vientiä. Monet jatkuvan oppimisen koulutustuotteet ovat saatavilla englanniksi ja ne järjestetään MOOC-kursseina.

Jatkuvan oppimisen kytkeminen korkeakoulun strategiaan

- Auditointiraporttien perusteella viisi ammattikorkeakoulua on kytkenyt jatkuvan oppimisen strategiaansa tai visioonsa, mikä luo jatkuvan oppimisen kehittämistyölle vahvan perustan, tavoitteet ja suuntaviivat.
- Osalla ammattikorkeakouluista on strategiaan liitettyjä jatkuvaan oppimisen ohjelmia ja valintoja. Niille on asetettu kehitys- ja kasvutavoitteita, joita tuetaan toiminnan resursoinnilla ja organisoitumisella.
- Strategiassa esitetyistä muutostarpeista on luotu kriittisiä muutoshankkeita, joista osa liittyy koulutuksen laadun ja tuloksellisuuden vahvistamiseen, jossa jatkuva oppiminen on mukana.

Jatkuvan oppimisen organisoiminen ja koordinointi

Auditointiraporteissa nostetaan vahvuuksiksi seuraavat viiden ammattikorkeakoulun organisoitumismuodot:

- Ammattikorkeakoulu on organisoitu strategialähtöisesti viiteen tulosityksikköön, joista yksi on Jatkuvan oppimisen tulosityksikkö. Sen vastuulle kuuluvat YAMK-tutkinnot, koulutuksen liiketoiminta, avoin amk sekä koulutuksen kehittämishankkeet.
- Jatkuvan oppimisen koordinointi on keskitetty yhteen yksikköön. Tämä edesauttaa jatkuvan oppimisen palveluiden kehittämistä siten, että opiskelijoille voidaan tarjota samat ohjaus- ja tukipalvelut kuin tutkinto-opiskelijoillekin.
- Ammattikorkeakouluun on perustettu jatkuvan oppimisen tiimi, joka koordinoi jatkuvan oppimisen opintojen ja toiminnan suunnittelua ja kehittämistä. Koulutussektorit suunnittelevat ja toteuttavat opetuksen.
- Ammattikorkeakoulu on palkannut kaksi työntekijää koordinoimaan jatkuvan oppimisen toimintoja.
- Ammattikorkeakoulu on tunnistanut jatkuvan oppimisen kehittämistarpeet ja reagoinut niihin toiminnassaan muun muassa organisoimalla jatkuvan oppimisen toteutusta selkeäksi ja toimivaksi kokonaisuudeksi. Toimintoja tukemaan on palkattu jatkuvan oppimisen erikoissuunnittelija.

Ennakointitoiminta ja koulutustarjonnan suunnittelu

1/2

Auditointiryhmät ovat nostaneet esiin jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan suunnittelua edistävinä vahvuuksina seuraavaa:

- Tutkintojen työelämän kehittämisryhmät antavat tietoa työelämän viimeisimmistä muutoksista ja lähentävät koulutusta työelämän haasteisiin ja mahdollisuuksiin.
- Jatkuvaan oppimiseen on perustettu oma kehittämisryhmä, johon osallistuvat henkilöstön edustajien lisäksi opiskelijoiden ja työelämän edustajat.
- Ammattikorkeakoulu saa ajankohtaista tietoa koulutusten kehittämiseen tutkintojen työelämän ohjausryhmiltä sekä Alumni Advisory Boardilta.
- Valtakunnalliset ja kansainväliset verkostot, työelämäyhteistyö, uusin tutkimustieto ja TKI-hankkeet tuovat syötteitä jatkuvan oppimisen suunnitteluun ja toteutukseen.

Ennakointitoiminta ja koulutustarjonnan suunnittelu

2/2

- Korkeakoulu- ja tutkimusyhteistyöverkostojen kautta saatavaa sekä kansallista että kansainvälistä tutkimukseen perustuvaa ennakointitietoa hyödynnetään. Verkostojen hyödyntäminen antaa korkeakoululle edellytyksiä tukea myös alueen yrityksiä koulutustarpeiden tunnistamisessa ja työelämän uudistamisessa.
- Yritysten ja julkisen sektorin organisaatioiden ja ammattikorkeakoulun yhteistyö mahdollistaa työelämätarpeiden kattavan huomioimisen koulutusten suunnittelussa.
- Vuorovaikutuksellinen TKI- ja yhteistyöverkosto takaa ammattikorkeakoululle toimivan jatkuvan oppimisen toimintaympäristön.
- Aktiivinen työelämädialogi ja yhteistyö alueen yliopiston ja ammatillisen toisen asteen kanssa luovat erinomaiset lähtökohdat luoda tutkivalla ja kehittäväällä otteella jatkuvan oppimisen koulutustuotteita.
- Aktiivisen sidosryhmien kanssa käytävän vuoropuhelun lisäksi ammattikorkeakoulu kehittää jatkuvan oppimisen tarjontaa yhteistyössä strategisten kumppaneiden kanssa työelämän toiveita kuunnellen.

**Ammattikorkeakoulut:
kehittämissuosituks**

Koulutustarpeiden systemaattinen kartoitus ja ennakoitiedon hyödyntäminen

- Kehittämiskohteena on joustava ja ennakoiva reagointi eri kohderyhmien jatkuvan oppimisen tarpeisiin, erityisesti työelämästä kumpuaviin tarpeisiin. Tarkoituksenmukaisten jatkuvan oppimisen tuotteiden suunnittelu todetaan tärkeäksi, jotta on mahdollista vastata äkillisiin koulutustarpeisiin esimerkiksi rakennemuutoksissa.
- Aktiivinen vuoropuhelu ympäröivän yhteiskunnan kanssa edesauttaa koulutustarjonnan kehittämistä ympäristön tarpeisiin vastaten. Jatkuvan oppimisen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita sekä niiden seuranta ja arviointia tulee terävöittää.
- Ennakointitiedon hyödyntämistä jatkuvan oppimisen tarjonnan suunnittelussa tulee kehittää ja luoda sen perusteella nykyistä enemmän tarvelähtöistä jatkuvan oppimisen tarjontaa erilaisille asiakasryhmille yhteiskunnan muuttuvat tarpeet huomioiden.
- Ennakoinnin menettelytapoina suositellaan sidosryhmien ja neuvottelukuntien roolin vahvistamista ja systematisoimista koulutuksen suunnittelussa ja kehittämisessä. Myös TKI-toiminnan ja jatkuvan oppimisen yhteyden vahvistamista suositellaan.
- Jatkuva oppiminen tulee ottaa systemaattisesti mukaan osaksi koko koulutustoiminnan kehittämistä. Tutkintoon johtavan koulutuksien osien laajentaminen jatkuvan oppimisen kehittämiseen edellyttää kuitenkin laajempaa jatkuvan oppimisen käsitteen ymmärtämistä ja toimintaan sitoutumista.

Koulutustarjonnan sisällöllinen laajentaminen ja toimintamallien monipuolistaminen

- Jatkuvan oppimisen pääasiallisia toimintamuotoja ovat avoin AMK-opetus, erikoistumiskoulutukset ja täydennyskoulutus. Osa ammattikorkeakouluista järjestää myös maahanmuuttajien valmentavaa koulutusta.
- Useilta ammattikorkeakouluilta edellytetään nykyistä systemaattisempaa ja tavoitteellisempaa otetta jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan, sisältöjen ja toteutusmallien suunnitteluun ja rikastuttamiseen. Tämä luo lisäarvoa alueen työvoiman osaamisen päivittämiselle ja uudistamiselle.
- Joustavien koulutusmallien ja verkkotarjonnan kehittäminen.
- Opinnollistamisen prosesseja ja käytänteitä tulee kehittää jatkuvan oppimisen asiakasryhmille. Selkeät osaamistavoitteet, menetelmät ja arviointikriteerit ovat keskeinen osa sujuvaa opinnollistamisen prosessia. Tarjontaa suunniteltaessa muistutetaan, että on tärkeää ottaa huomioon kohderyhmän moninaisuus ja opiskelijoiden erilaiset opiskelu- ja digitaidot.
- Jatkuvan oppimisen menettelytavoista ja toteutuksista tulisi luoda oma, selkeä prosessimalli, jota voidaan hyödyntää uusien koulutustuotteiden kehittämisessä. Näin luotaisiin yhteinen ja johdonmukainen tapa kerätä ideoita sekä suunnitella ja toteuttaa niiden pohjalta toimivia koulutustuotteita.

Alumnitoiminnan hyödyntäminen koulutustarjonnan kehittämisessä

- Alumneja tulee hyödyntää osana jatkuvan oppimisen toimintaa, erityisesti tarvelähtöisen opintotarjonnan suunnittelussa.
- Ammattikorkeakoulujen neuvottelukunnat ja vastaavat elimet voisivat toimia yhteistyökumppaneina tarvelähtöisen opintotarjonnan kehittämisessä.

Opiskelijoiden tukeminen ja ohjauspalvelujen kehittäminen

- Jatkuvan oppimisen asiakasryhmien ohjauspalveluita tulee kehittää ja opintoneuvontaa tehostaa.
- Koko jatkuvan oppimisen prosessi kaipaa selkiyttämistä eri opiskelijaryhmien näkökulmasta.

Opiskelijapalautteen keruu ja hyödyntäminen

- Jatkuvan oppimisen palvelukokonaisuuden ja palautejärjestelmän seurannan ja kehittämisen kannalta olisi tärkeää, että jatkuvan oppimisen opiskelijoilta kerättäisiin systemaattisesti palautetta.
- Palautteen perusteella on mahdollista kehittää kohdennetusti jatkuvan oppimisen toimintaa.

Koulutuksen kohdennettu markkinointi

- Jatkuvaan oppimiseen liittyvää markkinointia tulee tehostaa ja huomiota tulee kiinnittää sen jatkuvuuteen ja viestinnän vaikuttavuuden seurantaan.
- Kullekin jatkuvan oppimisen kohderyhmälle tulee tunnistaa sopivimmat ja toimivimmat viestintäkanavat ja hyödyntää niitä tehokkaasti.

Yliopistot (n = 4)

Vahvuudet

- Jatkuvan oppimisen toimintamallit ja eri kohderyhmien koulutustarpeiden huomioon ottaminen (3/4)
 - Vakiintunut avoin yliopisto- ja täydennyskoulutustoiminta perustana
 - Useita yhteistyökumppaneita toteutuksessa
 - Erityiset asiakasryhmät, kuten lukiolaiset

Kehittämiskohteet

- Yliopiston jatkuvan oppimisen toimintamallin terävöittäminen, myös osana valtakunnallista jatkuvan oppimisen kehittämistyötä (2/4)

Hyviä käytänteitä 1/3

- **Keski-Suomen avoimen korkeakouluopetuksen verkosto** eli JAMK, Humak, Jyväskylän yliopisto, Jyväskylän kesäyliopisto, Gradia, Alkio-opisto ja Kristillinen opisto ovat toteuttaneet avoimen korkeakouluopetuksen kesäopintokampanjoita yhdessä. Avoimen korkeakoulun opetusta on saatu näin laajennettua uusille paikkakunnille.
- Hyvä käytänte on **Poikkeamo-verkkopalvelu**, joka edistää ohjauksen saavutettavuutta ja ohjauspalveluiden. Palveluiden saatavuutta on lisätty tarjoamalla ohjauspalveluita keskitetysti myös avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Avoimen AMK:n opinnoista kiinnostuneille tarjotaan henkilökohtaista opintojen ohjausta ajanvarauksella varauskalenterin kautta, jotta yksittäisiä avoimen ammattikorkeakoulun opintoja suorittavat saavat yhtä hyvää ja laadukasta ohjausta kuin tutkinto-opiskelijat.
- **Strategisessa jatkuvan oppimisen synergiamallissa** yritykset ja organisaatiot, korkeakoulu ja oppija muodostavat kokonaisuuden, jossa osaamistarpeiden tunnistaminen perustuu jatkuvaan ja avoimeen dialogiin. Koulutuksissa hyödynnetään TKI-ympäristöjä ja -hankkeita sekä kotimaisia ja kansainvälisiä verkostoja. Koulutuksia personoidaan tavoitellun osaamisen mukaisesti ja asiakasta/oppijaa tuetaan ja ohjataan aktiivisesti.

Hyviä käytänteitä 2/3

- Työelämän yhteydenotot ja palautteet toimivat pohjana opinnollistamista laajasti hyödyntävän **sosionomi (AMK) -koulutuksen kehittämiseksi**. Tampereen kaupunki tarvitsee vuoteen 2030 mennessä noin 500 uutta sosionomia päiväkodeihin. Tämän tarpeen pohjalta käynnistettiin pilotti, jossa päiväkodeissa työskentelevät lastenhoitajat opiskelevat osana omaa työtään ammattikorkeakoulututkintoon. Ensimmäinen raportti on julkaistu vuonna 2020.
- Jatkuva oppiminen on organisoitu **keskitettyyn Avoin AMK- ja Täydennyskoulutus-yksikköön sekä koulutusyksiköihin**. Yksikön toiminnalla on varmistettu yhtenevä toiminnanohjaus ja tavoitteiden toteutuminen. Yksikkö levittää hyviä käytänteitä, käynnistää monialaisten koulutustuotteiden rakentamisen sekä kehittää yhteneviä toimintaprosesseja.

Hyviä käytänteitä 3/3

- SeAMK toteuttaa **yrittäjille räätälöityä ja kohdennettua jatkuvaan oppimiseen liittyvää toimintaa**. Yhtenä esimerkkinä ovat aamupalatapaamiset, joiden tavoitteena on saada yrittäjät tunnistamaan jatkuvan oppimisen tarpeitaan ja hyödyntämään SeAMKin tarjoamia räätälöityjä jatkuvan oppimisen koulutuksia.
- **Alumnien hyödyntäminen** jatkuvan oppimisen koulutuksen suunnitteluun osallistujina, vierailijaluennoitsijoina ja TKI-hankkeiden asiakkaina on hyvä käytänte. Korkeakoululla on käytössään alumnirekisteri vuodesta 2015 alkaen. Alumneille järjestetään säännöllisiä tapaamisia noin kahdesti vuodessa. Uutena toimintona SeAMKissa on otettu käyttöön vuoden alumnin valitseminen. Liiketoiminnan alalla alumneja hyödynnetään myös uraohjauksessa.